

TOKAKO-verkosto

Toiminnallisesti kaksikielinen korkeakoulutus -verkosto
Functionally Bilingual Higher Education Network

TOKAKO - opetussuunnitelmassa huomioitavat asiat

Webinaari 31.3.2026

Webinaarin ohjelma

- Esittäytyminen ja virittäytyminen aiheeseen
- TOKAKO pähkinäkuoressa
- TOKAKO OPSin periaatteet
- Case Terveystieteiden opetussuunnitelma
- Yhteenveto ja huomioitavaa
- Aikaa keskustelulle ja hyvien käytäntöjen jakamiselle

Esittäytyminen ja virittäytyminen aiheeseen

- Kirjoita chattiin
 - korkeakoulu ja koulutusala/tutkinto jota edustat
 - mikä vaihe OPS-suunnittelussa on menossa (esim. Suunnittelu alkaa lähiaikoina, suunnittelu on jo käynnissä, OPS on jo tehty ja koulutus alkanut jne)
 - Mahdolliset OPS-teemaan liittyvät kysymykset, huomiot, hyvät käytänteet
- Jos et ole vielä verkoston sähköpostilistalla ja haluat liittyä, niin kirjoita erillisenä chattiviestinä sähköpostiosoitteesi

Toiminnallisesti kaksikielinen koulutusmalli

- TOKASA-hankkeessa kehitettiin toiminnallisesti kaksikielisen korkeakoulutuksen malli ja keskeiset suositukset
- Malli on geneerinen ja sen voi ottaa kokonaan tai osittain käyttöön millä vain alalla. Malli löytyy [täältä](#).
- Mallissa keskeistä:
 - Ei vaatimusta aiemmasta suomen kielen osaamisesta
 - Jokaisen kielitaitotaso arvioidaan opintojen alussa ja jokainen opiskelija polutetaan yksilölliselle kielipolulle
 - Suomen kieli integroidaan substanssin opintojaksoille
 - Toiminnalliset opetusmenetelmät aidoissa ympäristöissä (sekä suomen kielen että substanssin osalta)
 - Monipuoliset menetelmät osaamisen arvioinnissa
 - Kielisopimus ja suomen kielen oppimistavoitteet kielituetussa harjoitteluissa
 - Opiskelijan ohjauksessa tulee panostaa myös integraation tukemiseen
 - Jatkuva työelämäyhteistyö ja työpaikoille vietävä tuki

OPS – kuvaustekstit osana markkinointia

- Kaksikielinen tutkinto-ohjelma sopii kaikille
- Kaksikielisyys on "kilpailuetu": opiskelija osaa toimia kahdella kielellä omassa ammatissaan
- Poistetaan ennakkopelot esim.
 - *"Opiskelun voi aloittaa ilman suomen kielen osaamista. Kieli kehittyy opintojen aikana."*
- Kaksikielisyys kirjoitetaan selvästi auki: esim.
 - *"Opetuskielinä ovat englanti ja suomi, siten että opintojen alkuvaiheessa pääopetuskieli on englanti, ja lisäksi suomen kieltä integroidaan opetukseen. Suomen kielen osuus opetuskielenä kasvaa opintojen edetessä ja painottuu koulutuksen loppuvaiheessa. Suomen kielen opetusta on integroitu eri opintojaksoille ja suomen kieltä tarjotaan myös omina opintojaksoinaan yhteensä 23 op"*
- OPSissa hyvä kuvata selkeästi mitä opiskelija valitsee jos hänellä ei ole tarvetta kieliopinnoille, esim.
 - *"Mikäli opiskelijalla on riittävä suomen kielen osaaminen, hänellä on mahdollisuus valita myös muita vapaasti valittavia opintoja suomen kielen opintojen ohella tai lisäksi."*
- Tai jos kieliopinnot aloitetaan alussa, tulee selkeästi kuvata mistä kieliopinnot koostuvat ja onko opiskelijalla muita valinnan mahdollisuuksia, esim:
 - *Vapaasti valittavia tai valinnaisia opintoja on 15 opintopistettä. Mikäli opiskelijalla ei ole ammatissa vaadittavaa suomen kielen osaamista, nämä opinnot ovat suomen kieltä.*

TOKAKO OPS KIELIOPINTOJEN LÄHTÖKOHDAT

- Opetussuunnitelmaan tulisi mahtua riittävä määrä suomen kielen opintoja sekä lisäksi substanssiopintoihin integroitu suomea
- Kieliopintojen määrä riippuu tavoiteltavasta tasosta
- Jos opiskelija aloittaa suomen opinnot alkeista, tulisi suomea mahtua opetussuunnitelmaan vähintään 23op + integraatiot, jos tavoitetaso on B1
- AMK-kieliasetuksen mukainen pakollinen kieliopinto (suullinen ja kirjallinen kielen arviointi) koulusivistyskielen mukaan.
 - Suomi toisena kielenä tai ruotsi
 - Vieras kieli (englanti)

KieliHOPS ja kielipolustus

- Opintojen alussa kartoitetaan opiskelijan kielitaito ja suunnitellaan suomen kielen henkilökohtainen opintosuunnitelma
 - Voi käyttää soveltuvaa testiä tai kartoittaa osaaminen yhdessä opiskelijan kanssa keskustellen
- Jokainen aloittaa suomen opinnot omalta tasoltaan, eli jokainen ei aloita alkeista, vaan todelliselta tasolta. Tämän mahdollistaa korkeakoulun riittävän kattava kielitarjonta.
- KieliHOPSia päivitetään edistymisen mukaan, opiskelija etenee kursseilla osaamisensa mukaan
- Suomen kielen oppimista ja osaamista painotetaan, jotta opiskelijalla on ammatin vaatima kielitaito (esim. B1) valmistumisvaiheessa.
- Suomen kielen opetusta integroidaan eri opintojaksoille ja suomen kieltä tarjotaan myös omina opintojaksoinaan yhteensä 23 op.
- Mikäli opiskelijalla on riittävä suomen kielen osaaminen, hänellä on mahdollisuus valita myös muita vapaasti valittavia opintoja suomen kielen opintojen ohella tai lisäksi.
- Pakollinen kieliopinto: Suomi toisena kielenä vs Ammatillinen ruotsi koulusivistyskielen mukaan.

Kielilauseke tutkintotodistuksessa

- AMK - tutkintotodistuksen kielilauseke koulusivistyskielen ja suoritettun kieliopinnon mukaan
- Kun B1-tason kieliopinto hyväksytysti suoritettu (kirjallinen ja suullinen arviointi):

1. KIELI04

Tutkinto on suoritettu englannin kielellä. Tutkinnon suorittanut on kirjoittanut opinnäytetyöhön sisältyvän kypsyysnäytteen englannin kielellä. Hän on saavuttanut englannin kielessä ja suomen kielessä sellaisen suullisen ja kirjallisen taidon, joka ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta on tarpeellinen (asetus 1129/2014, 7 §). Tutkinnon suorittanut on vapautettu ammattikorkeakouluista annetun asetuksen (1129/2014, 7 §) ja julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003, muut. 693/2016, 6 §) mukaisista suomen ja ruotsin kielen kielitaitovaatimuksista, koska hänen koulusivistyskielensä on muu kuin suomi tai ruotsi.

- Jos B1-tason kieliopintoa ei suoriteta hyväksytysti (kirjallinen ja suullinen arviointi):

1. KIELI05

Tutkinto on suoritettu englannin kielellä. Tutkinnon suorittanut on kirjoittanut opinnäytetyöhön sisältyvän kypsyysnäytteen englannin kielellä. Hän on saavuttanut englannin kielessä sellaisen suullisen ja kirjallisen taidon, joka ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta on tarpeellinen (asetus 1129/2014, 7 §). Tutkinnon suorittanut on vapautettu ammattikorkeakouluista annetun asetuksen (1129/2014, 7 §) ja julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003, muut. 693/2016, 6 §) mukaisista suomen ja ruotsin kielen kielitaitovaatimuksista, koska hänen koulusivistyskielensä on muu kuin suomi tai ruotsi.

Opintojen OPS-ajoituksissa huomioitavaa

Itsenäiset suomen kielen opinnot

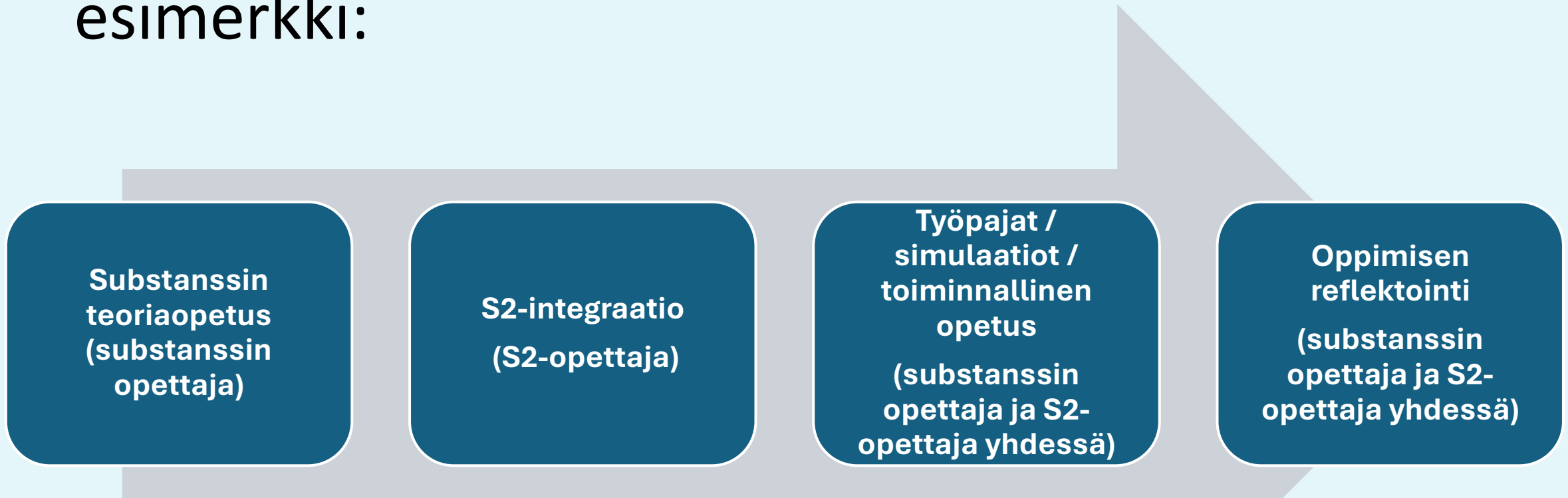
- Suomen kieli kannattaa suunnitella ajoitukseen alusta alkaen tasaisesti, ei liikaa liian nopeasti
 - Esim. 5op / lukukausi – 20 op / A2.2 saavutetaan 4 lk aikana

S2-integraatiot

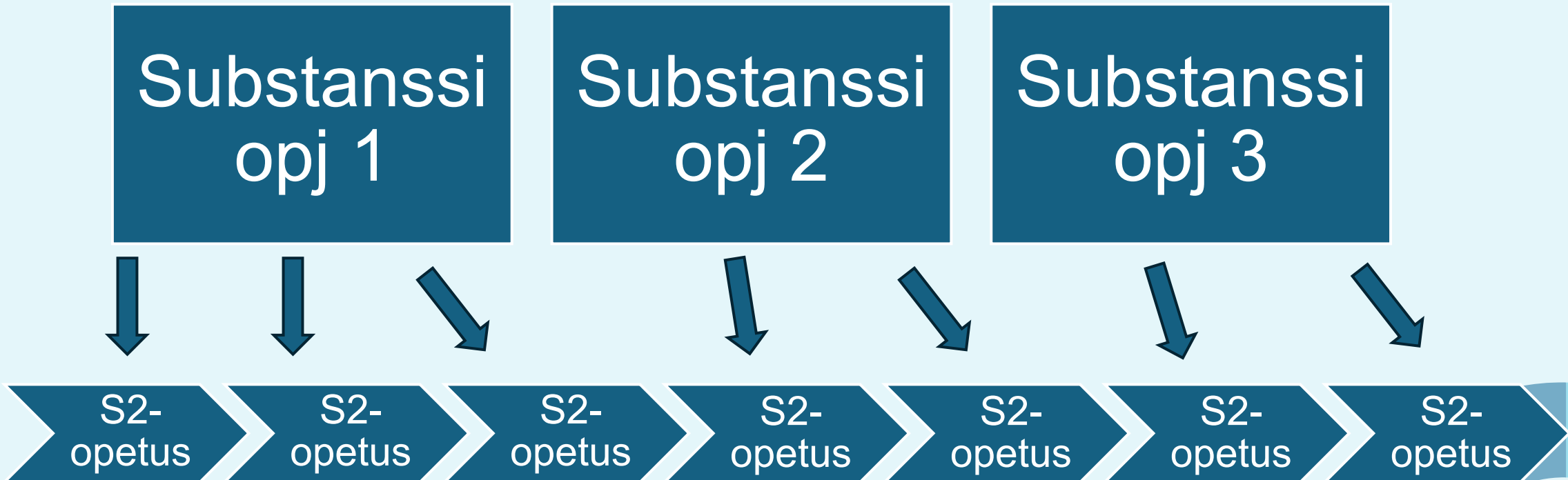
- Opintojen alkuvaiheessa kielen kehittymiselle hyödyllisiä substanssiopinnot, joissa mahdollistuu toiminnallinen kielen oppiminen.
- Kielellisesti haasteellisemmat substanssiopinnot hyvä sijoittaa myöhempään vaiheeseen.
- Kaikkiin opintoihin ei tarvitse / pysty sitoa integraatioita - kannattaa valita ne, joissa toiminnallinen kielen oppiminen mahdollistuu kielenkäyttötilanteiden kautta.
 - Esim abstrakti aihe tai yksityiskohtaiset asiat kuten lakitekstien ymmärtäminen ei välttämättä mahdollista kielenkäyttötilanteiden harjoittelua vaan voidaan opiskella englanniksi, jotta sisältö opitaan.
 - Opinto, johon liittyy kielenkäyttötilanteita, olisi parempi vaihtoehto integraation näkökulmasta.
 - Jos substanssiin ei suoraan liity kielenkäyttötilanteita, voi integraatiot rakentaa esim. ammattialan tyypillisten kielenkäyttötilanteiden näkökulmasta
- Integraatiot voivat olla opintojaksoihin sidottuja, tai esim. lukukausikohtaisia, jolloin sisällöt valitaan lukukauden teemoista eikä yksittäisestä opintojaksosta.

S2-integraation opintojaksoon sidottu malli, esimerkki:

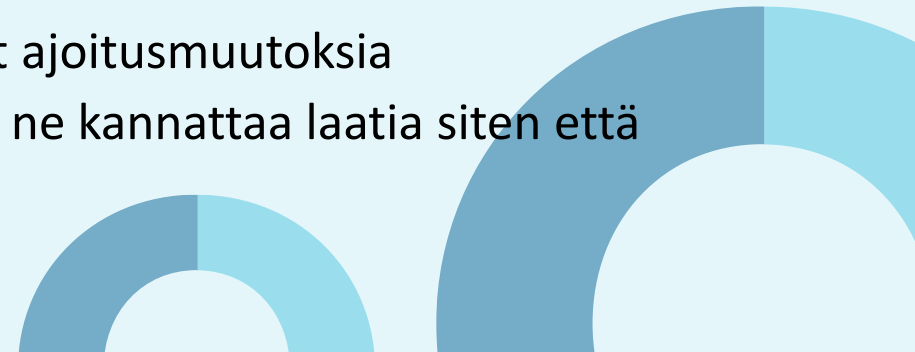

S2-integraation lukukauden mittainen malli, esimerkki:

OPSissa huomioitavia kysymyksiä

- Millaisia kirjauksia OPS:aan tulisi tehdä, jotta kieli- ja substanssiopettajien yhteistyölle luodaan rakenteelliset edellytykset?
 - Opintojakson nimeen lisäys *bilingual* ja toteutussuunnitelmaan esim:
”S2-integraatio: Kurssilla käytetään suomea ja englantia rinnakkain, pääpaino on suomen kielessä ja englanti toimii tukikielenä. S2-integraatio-opetuksessa kielenkäyttötilanteet toteutetaan suomeksi.”
- Mitä opintojaksojen ajoituksissa ja niihin liittyvissä kirjauksissa tulisi huomioida?
 - Toteutussuunnitelmassa kuvaus, millä tasolla suomen kieltä kurssilla käytetään, jotta opiskelija voi arvioida riittääkö kielellinen osaaminen kurssin suorittamiseen (vrt alkuvaiheen – loppuvaiheen kurssi)
- Miten osaamistavoitteet muotoillaan, laaditaanko sekä substanssin että kielen osaamistavoitteet?
 - Kielitavoitteet voi laatia OPS-tason sijasta toteutussuunnitelmatasolla.
 - Kielitavoitteet ovat yksilölliset – lähtötason mukaan
 - Kielelliset opintojaksoon sidotut tasotavoitteet vaikeuttaisivat ajoitusmuutoksia
 - Jos OPSiin kirjataan opintojaksokohtaisia kielellisiä tavoitteita ne kannattaa laatia siten että opiskelu eri kielitaitotasolla mahdollistuu

Harjoittelun ajoitus ja kielen oppiminen

- Työelämäharjoitteluiden oikea-aikaisuus
 - Kieli kehittyy työelämässä, mutta vaatii jonkinlaisen pohjan
 - Tarvitaanko ajoitusmuutoksia harjoitteluihin? - Kielellisesti haastavammat ympäristöt myöhäisemmässä vaiheessa
 - Kielen oppimisen tavoitteet myös harjoittelun aikana (kielisopimus)
 - Harjoittelun kytkeminen kielitavoitteisiin
 - Mahdollisuus tandem/pariharjoitteluun
- Jos harjoittelu ajoittuu myöhemmäksi on hyvä miettiä muita toiminnallisia kielenoppimisen ratkaisuja, jotta kieli pääsee kehittymään aidossa vuorovaikutuksessa. Esim. työpajat, simulaatiot, projektit, tandem-opinnot suomenkielisten opiskelijoiden kanssa, vertaisryhmät jne.

Case Toiminnallisesti kaksikielinen terveydenhoitajakoulutus Ratkaisuja kieliopintojen integrointiin opetussuunnitelmassa

Kieli on terveydenhoitajan tärkein työväline – riittävä kielitaito mahdollistaa vaikuttavan ja turvallisen asiakastyön.

Haaste, johon vastattiin

- Opetussuunnitelma on tiivis → kieliopinnoille rajallisesti tilaa
- Miten varmistaa riittävä kielitaito ilman opintojen laajentamista?

Tavoite ja ratkaisu

- Tavoitteena toiminnallinen, työelämälähtöinen kaksikielisyys
- Opetussuunnitelmaa tarkasteltiin kokonaisuutena → etsittiin rakenteellisia ratkaisuja
- Keinot:
 - kieliopintojen integrointi substanssiopintoihin
 - Tilaa kieliopinnoille
 - yksilölliset kielipolut
- [Public Health Nursing \(englanniksi\) | Opinto-opas, Metropolia](#)
- [Public Health Nursing, Bachelor's Degree | Metropolia UAS](#)

Keskeiset periaatteet

Kieli osana ammatillista oppimista

- Kieliopintoja integroidaan systemaattisesti asubstanssiopintoihin erillisten kieliopintojen lisäksi
- Kieli nähdään keskeisenä työvälineenä, ei irrallisena sisältönä

Toiminnallisuus ja työelämälähtöisyys

- Oppiminen rakentuu autenttisiin ammatillisiin tilanteisiin
- Simulaatiot ja asiakastilanteet (esim. puheeksiotto- ja ohjauskeskustelut)
- Parityöskentely ja vuorovaikutusharjoitukset

Yhteistyö mahdollistajana

- Tiivis monialainen yhteistyö kielten- ja substanssiopettajien välillä
- Yhteissuunnittelu tukee kielen ja sisällön samanaikaista oppimista

Vaikuttavuus

- Kieli kehittyy luonnollisena osana ammatillista osaamista
- Opiskelijoiden valmiudet toimia monikielisessä asiakastyössä vahvistuvat

Mistä tilaa kieliopinnoille löydettiin?

- Vapaasti valittavat opinnot (10 op) kohdennetaan kieliopinnoiksi
- Terveyden edistämisen kehittämistyö (5 op) hyödynnetään kieliopinnoina
- Täydentävä terveydenhoitajatyön harjoittelu (3op) tarvittaessa kieliopinnoina
- Työelämäosaamisen profiloitumisopinnot (5op) kieliopinnoiksi

Rakenteellinen uudelleenjärjestely

- Yrittäjyys ja johtaminen sosiaali- ja terveystalalla (5 op) - opintojakson keskeisiä sisältöjä integroitiin Kestävä terveydenhoitajatyö (5op) -opintojaksoon. Tästä muodostui **uusi opintojakso** Kestävä yrittäjyys ja johtaminen terveydenhoitajatyössä (5 op)
- Vapautunut 5 op kohdennettiin kieliopinnoihin
- Näin saatiin kieliopinnoille tilaa 28op

Opiskelija valitsee 3-31 op Kieli- ja viestintäopintoja henkilökohtaisen Kieli-HOPSinsa mukaisesti. Sisältää kaikille kuuluvan Ammatillinen ruotsi/suomi toisena kielenä (3op).

Mikäli opiskelijalla on riittävä suomen kielen taito, valitsee hän kieliopinnoille vaihtoehtoiset opinnot (10op), Työelämäosaamisen profiloitumisopinnot (5op), Täydentävä terveydenhoitaja harjoittelun (3op) sekä vapaasti valittavat opinnot (10 op) tai osan näistä.

Lopputulokset

- Kieli- ja viestintäopintoja 3-31op
- Lisäksi kielen integrointi substanssiopinnoihin
- Kieliopinnot määrä kasvoi ilman kokonaislaajuuden lisäämistä
- Opetussuunnitelma tukee paremmin työelämän kielitaitovaatimuksia

Yhteenveto

Opetussuunnitelman sisällöt tarkasteltava alakohtaisesti:

- mistä saadaan tila kieliopinnoille,
- mitä opintoja voidaan uudelleen järjestellä,
- mihin opintojaksoihin integraatiot sopivat ja
- tarvitaanko mahdollisesti ajoitusmuutoksia?

Ajatuksia?

Kysymyksiä?

Kommentteja?

Jaa omat hyvät käytäntösi!

Tulevat webinaarit

- 23.4. klo 14.00–15.30
 - Teema: Kieli-integraatio ja yhteisopettajuus
- 26.5. klo 13.00–14.30
 - Teema: Kielitietoinen opetus ja kaksikielisyys oppimateriaaleissa
- 26.8. klo 14.00–15.30
 - Teema: TOKAKO-opiskelijan integroitumisen tukeminen ja ohjaus
- 30.9. klo 14.00–15.30
 - Teema: Kielituettu harjoittelu ja kielitietoinen ohjaus
- 28.10. klo 14.00–15.30
 - Teema: TOKAKO-opiskelijan osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
- 25.11. klo 14.00–15.30
 - Teema: Toiveteema

Tule mukaan verkostoon!

Hankkeen tiedotuskanavana toimii sähköpostilista ja LinkedIn.

Jos haluat mukaan postilistalle, jätä sähköpostiosoitteesi chattiin.

Ota tästä seurantaan TOKAKO-verkoston LinkedIn-sivu, niin pysyt ajan tasalla hankkeen etenemisestä ja tulevista tapahtumista!

Hankkeen tapahtumista tiedotetaan ja materiaalit jaetaan hankkeen verkkosivuilla.